

§

**LOV
OM
MOTOR
VOGNER**

TRAFIKKRETLER

**LOV
OM**

GRØNDAHL & SØNS

Innholdsfortegnelse.

1. Lov om avgifter vedkørende motorvogntrafikken	side	3
2. Oversikt vedr. avgifter m. m.	»	5
3. Lov om motorvagner av 20. februar 1926	»	17
4. Trafikkregler gjeldende for hele riket fra 17. juni 1957 gitt ved Kronprinsregentens resolusjon av 26. april 1957	»	32
5. Trafikk- og parkeringsbestemmelser for Oslo	»	52
6. Regler for bruk av parkometre i Oslo	»	54
7. Regler for datoparkering i Oslo	»	56
8. Regler for øvelseskjøring med motorvogn i Oslo	»	57
9. Lov om pliktmessig avhold for personer i visse stillinger fra nytelse av alkohol eller annet berusende eller be- dovende middel av 16. juli 1936	»	62
10. Forskrifter i henhold til lov om motorvagner av 20. februar 1926 utferdiget av Arbeidsdepartementet 3. juni 1942	»	65
11. Instruks angående trafikkskilt, lyssignal og oppmerking	»	95
12. Overenskomster om gjensidig godkjenning av førerkort og registrering av motorkjøretøy, m. v.	»	115
13. Lov om ansvar for skade som motorvagner gjer (Bilan- svarslova) av 3. februar 1961	»	124
14. Forskrifter til bilansvarslova	»	132
15. Ståtkord-register	»	134

Forskrifter*

utferdiget av Arbeidsdepartementet 3. juni 1942**)

i henhold til lov om motorvogner av 20. februar 1926.

Fra 1. juli 1942 gjelder følgende:

A. Til kapitel I i loven.

Motorvogners størrelse, innretning og utstyr.

§ 1.**) Motorvogn som er over 2,20 m bred, eller som med full last har et største akseltrykk på over 2 tonn, må en ikke uten særskilt tillatelse bruke på veg eller gate som er åpen for alminnelig ferdsel. Er slik tillatelse gitt for akseltrykket, må dette aldri være større enn fastsatt i tillatelsen. Står 2 aksler nærmere hverandre enn 2,5 m, regnes akseltrykket lik summen av trykket på begge disse aksler.

Særskilt tillatelse etter bestemmelsene foran gir:

- Ordføreren — eller den som ordføreren gir fullmakt til det — for vogn som bare skal brukes innen en by (eller iadested med eget kommunestyre),
- overingeniøren for vegvesenet — eller den som han gir fullmakt til det — for vogn som skal brukes innen enkelt fylke (byene i fylket medregnet),
- vegdirektøren — eller den som han gir fullmakt til det — for vogn som skal brukes innen 2 eller flere fylker.

I de tilfelle som er nevnt under b og c, kan politiet etter avtale med overingeniøren for vegvesenet gi foreløpig kjøretillatelse, jfr. § 20, nest siste ledd, men må da sørge for at dispensasjonsøknad straks blir sendt til vedkommende myndighet.

For by eller enkelt fylke eller for enkelte vegstrekninger kan de myndigheter som er nevnt under a og b, i særlige tilfelle og eventuelt på nærmere vilkår, gi alminnelig tillatelse til å bruke motorvogn med større bredde eller større akseltrykk enn fastsatt i disse forskrifter. Om dette skal vegdirektøren straks ha melding.

Den myndighet som har gitt tillatelsen etter denne paragraf, kan ta den tilbake.

*) I tillegg til disse forskrifter gjelder spesielle regler for rute- og turbuss fastsatt av samf.departementet 18. febr. 1964.

**) Bestemmelsene ble endret senest 20. desember 1959, 15. april 1961, 10. mai 1962, 26. april 1963, 7. september 1963 og 26. august 1964.

***) Samferdselsdepartementet har i r.skriv av 14. juli 1950 med hjemmel i § 66 i lov om vegvesenet bestemt at § 1 skal gis *tilsvarende anvendelse på alle kjøretøyer og redskap* som skal kunne brukes på *riksveg*, herunder plass eller bru på sådan veg.

Fylkestingene har truffet tilsvarende vedtak gjeldende samtlige fylkes- og bygdeveger (se Vegdirektørens rundskriv nr. 5/53 av 15. januar 1953).

ling av bremsevirkningen av de påbudte bremsere uten at konstruksjonen er godkjent av vegdirektøren.

8.*) Til hydraulisk bremseanlegg må bare nytties bremsevæske av fabrikkat og type som er godkjent av vegdirektøren. Emballasjen skal ha tydelig påskrift om slik godkjenning.

9.***) På motorvogn hvor bremsene betjenes helt ved hjelp av trykkluft, vacuum eller elektrisitet, skal det på instrumentbordet, lett synlig for føreren også når det er mørkt, være måleinstrument eller varslingsanordning som tydelig viser om bremseanlegget er klart til bruk. Dette gjelder også for motorvogn med kombinert bremseanlegg når anlegget har trykkluft- eller vacuumtank.

10. Med fullastet kjøretøy på horisontal veg og vanlig sommerføre og med en kjørehastighet av 40 km i timen skal bremsene tilfredsstillende følgende minstekrav:

a) Hovedbremsen (fotbremsen) kunne stanse:

- i) motorvogn som har bremses på alle hjul på en lengde av høyst 15 m (midlere retardasjon minst 4 m/sek²),
- ii) motorvogn som ikke har bremses på alle hjul på en lengde av høyst 25 m (midlere retardasjon minst 2,5 m/sek²).

b) Parkeringsbremsen (håndbremsen) på motorvogn kunne stanse vognen på en lengde av høyst 40 m (midlere retardasjon minst 1,5 m/sek²).

c) Hver av bremsene på motorsykkel kunne stanse sykkelen på en lengde av høyst 25 m (midlere retardasjon minst 2,5 m/sek²).

Om bremses for tilhenger se § 12, for traktor § 13, for sykkel trafikkregulenes § 26.

§ 5.

1. Motorvogn skal ha:

- a) To fjernlys. Lyktene for fjernlyset skal stå jevnhøyt, en på hver side, i like stor avstand til begge sider av vognens lengdeakse. Uten tillatelse fra vegdirektøren må sentret av lyktene ikke stå høyere enn 1,25 m over vegbanen. Lyktene skal kaste hvitt eller gult lys på vegen, så denne er jevnt belyst minst 100 m framover. Lyset skal ha tilstrekkelig sidespredning. Lyktene skal stilles slik at hovedlysbunten for fjernlyset får noen helling nedad. Lampen for fjernlyset må ikke være over 45 watt på vognen med 6 eller 12 volt anlegg

*) Bestemmelsen trer i kraft fra det tidspunkt Samferdsdeparterementet fastsetter.

***) Bestemmelsen skal være etterkommet innen 1. oktober 1960.

Alle avgjørelser kan påankes til Arbeidsdepartementet.*) Den bestemmelse som er truffet, står ved makt til saken er avgjort.

§ 2. Alle motorvogner som er registrert eller som skal kunne brukes her i riket, må ha luftgummiringer.

Dog kan motorvogn som har vært registrert her i riket før og som har akseltrykk over 3 600 kg, ha halvautomatiske ringer (luftkjernevinger) av godkjent type eller ringer av annen type som måtte være godkjent.

Vegdirektøren gir nærmere bestemmelser om ringdimensjoner og godkjenner de ringtyper som er nevnt foran.

De myndigheter som er nevnt i § 1, kan gi dispensasjon fra bestemmelsene i denne paragraf. § 1, siste ledd, får tilsvarende anvendelse.

§ 3. Når snøkjetting brukes, jfr. trafikkregulenes § 24 nr. 2, må avstanden mellom tverrlenkene i kjettingen ikke være større enn at én lenke alltid ligger fast mot kjørebanen.

Under kjøring på snø- eller isdekket veg skal snøkjetting alltid medføres.

Vegdirektøren kan helt eller delvis forby snøkjetting som skader kjørebanen i utreningsmål.

§ 4.

1. Motorvogn skal ha bremses som er i stand til å kontrollere bevegelsen og å stanse vognen på en effektiv, sikker og hurtig måte.
2. Bremsing skal kunne iverksettes ved to anordninger, hvorav i nærværende paragraf den ene er kalt hovedbrems (fotbrems) og den andre parkeringsbrems (håndbrems). Bremseanordningene skal være konstruert slik at i tilfelle den ene svikter, skal den andre være i stand til å stanse vognen på en rimelig bremse lengde (se nr. 10 nedenfor).
3. Parkeringsbremsen (håndbremsen) skal kunne stenges ved en direkte virkende mekanisk innretning. Den skal kunne holdes stengt også under førerens fravær. Dette gjelder ikke for tohjulet motorsykkel.
4. Bremse på et hjulpar skal virke like sterkt på begge hjul.
5. Minst en bremseanordning skal kunne virke på bremseflater som er festet til vognens hjul, enten direkte eller ved hjelp av mekaniske ledd.
6. Motorvogns bremseanordning må holdes i full stand. De må ikke endres eller frakobles — helt eller delvis — med mindre den bilsakkyndige ved påtegning i vognkortet har gitt samtykke hertil.
7. Motorvogn må ikke utstyres med spesielle innretninger for regulering.

*) Nå Samferdsdeparterementet.

og ikke over 50 watt på vogner med 24 volt anlegg. Vegdirektøren kan godkjenne spesielle systemer med mer enn to fjernlys.

På to- og trehjulte motorsykler kreves bare ett slikt fjernlys.

b) To nærlys av utførelse som vegdirektøren har godkjent. Lyktene for nærlyset skal stå jevnhøyt, en på hver side, i like stor avstand til begge sider av vognens lengdeakse. Uten tillatelse fra vegdirektøren må sentret av lyktene ikke stå høyere enn 1,10 m over vegbanen. Lyktene skal kaste hvitt eller gult lys på vegen, så denne er tilstrekkelig belyst 30 m framover. Lyset må ha tilstrekkelig sidespredning og være slik innstilt og avskjermet at det, også når vognen er belastet, ikke blander møtende trafikk. Med mindre vegdirektøren har godkjent noe annet, må lampen for nærlyset ikke være over 40 watt på vogner med 6 eller 12 volt anlegg og ikke over 50 watt på vogner med 24 volt anlegg.

På to- og trehjulte motorsykler kreves bare ett slikt nærlys. c) To parkeringslys foran på vognen som skal være hvite og som uten å blende skal være synlige på en avstand av minst 150 m. Parkeringslysene skal stå jevnhøyt, ett på hver side, i like stor avstand til begge sider av vognens lengdeakse og lengst mulig ut til siden. I intet tilfelle må den lysende flates ytterkant være mer enn 40 cm innenfor vognens ytterste kant. Dette gjelder også for motorsykel med sidevogn og for trehjult motorsykel som er bredere enn 1 m.

Parkeringslysene skal lyse samtidig med fjern- og nærlyset dersom ytterkanten av fjern- og nærlysktens lysende flate står mer enn 40 cm innenfor kjøretøyets ytterste kant. På motorsykel med sidevogn behøver bare parkeringslyset på sidevognen samtidig å lyse.

d) Lys for kjennemerke. Det bakre kjennemerke skal belyses jevnt med hvitt lys så det er lett å lese på en avstand av minst 20 m. Lykten skal ha klart glass eller være utstyrt på annen måte som vegdirektøren har godkjent.

e) Dette gjelder også for motorsykler. For moped se § 11 a. Baklys som skal være rødt, og som uten å blende skal være synlig på en avstand av minst 150 m.

Baklykten må ha rødt — ikke rødmalt — glass eller være utstyrt på annen måte som vegdirektøren har godkjent.

Dette gjelder også for motorsykler. Anvendes to baklykter, skal de stå jevnhøyt og i like stor avstand til begge sider av vognens lengdeakse.

Lys for kjennemerke og baklys må ikke kunne slukkes når fjernlys, nærlys, parkeringslys, tåkelys, grøftelys, søkelys eller annet fremadrettet lys er tent.

f) To røde refleksanordninger bak på vognen av utførelse, størrelse og form som vegdirektøren har godkjent. De kan være sammenbygget med de røde baklykter hvis disse oppfyller ovennevnte krav. De skal være montert med den reflekterende flate mest mulig loddrett og vinkelrett på vognens lengdeakse og så lavt som hensynet til søleskivert og vognens konstruksjon tillater. De skal stå jevnhøyt, en på hver side, i like stor avstand til begge sider av vognens lengdeakse og lengst mulig ut til siden. I intet tilfelle må den lysende flates ytterkant være mer enn 40 cm innenfor vognens ytterste kant. Refleksanordningene skal være synlige i en avstand av minst 100 m når de blir belyst av to forskriftsmessige fjernlys.

Dette gjelder også for motorsykler med sidevogn og for trehjulte motorsykler som er bredere enn 1 m. På andre motorsykler kreves bare en slik refleksanordning.

Om refleksanordninger for tilhengere, se § 12.

g) Stoppsignallys som skal gi rødt eller oransje lys bakover når hovedbremsen (fotbremsen) brukes. Det må ikke virke blendende. Lampen må ikke være over 20 watt. Lykten for stoppsignallyset bør ikke stå høyere enn 1,5 m over vegbanen. Hvis stopplyset er rødt og enten sammenbygget med eller forbundet med det røde baklys, skal dets lysstyrke være større enn det røde baklys.

Anvendes to stoppsignallykter, skal de stå jevnhøyt og i like stor avstand til begge sider av vognens lengdeakse.

På motorsykel kreves ikke stoppsignallys.

h) Retningssignallys (retningsvisere) som må være av en av de følgende typer og være godkjent av vegdirektøren:

i) En bevegelig arm som er anbrakt på hver side av kjøretøyet og som viser et konstant oransje lys når armen står i horisontal stilling, eller pendler opp og ned.

ii) En lykt som er anbrakt på hver side av kjøretøyet og som gir et kontinuerlig blinkende lys, hvitt eller oransje framover og rødt eller oransje bakover.

iii) En lykt som er anbrakt på hver side foran og en på hver side bak på kjøretøyet og som gir et kontinuerlig blinkende hvitt eller oransje lys framover og rødt eller oransje lys bakover.

De under punkt ii) og iii) nevnte retningssignallys skal

ha blinkfrekvens mellom 60 og 120 pr. minutt. Retnings-
signallys må være anbrakt slik at de er lett synlige fra et
punkt som ligger i forlengelsen av vognens lengdeakse og
høyst 10 m foran eller bak vognen. Om nødvendig kan kom-
binasjoner av de under punkt i), ii) og iii) nevnte retnings-
signallys anvendes. De under punkt ii) og iii) nevnte lykter
bør ikke stå høyere enn 1,5 m over vegbanen.

Retningssignallysene skal enten være innrettet slik at de
automatisk trer ut av funksjon etter kort tid, eller de skal
ha kontrolllys eller lydsignal som kan ses henholdsvis
høres fra førerens plass mens retningssignallysene er i
funksjon.

På motorvogn uten førerhus og på motorsykkel kreves ikke
retningssignallys.

2. a) Motorvogn som er utrykkingskjøretøy (jfr. trafikreglene
§ 1, nr. 9) skal være utstyrt med varsellykt som gir kontinu-
erlig blinkende blått lys til alle sider. Lykten skal være an-
bragt på midten eller på venstre side av førerhusets tak.

Motorsykkel som er utrykkingskjøretøy kan være utstyrt
med varsellykt som gir kontinuerlig blinkende blått lys for-
over og til sidene.

Varsellykten skal være av utførelse som er godkjent av
vegdirektøren, som også fastsetter lampestørrelsen. Lyset fra
lykten skal være godt synlig på en avstand av minst 150 m
og ha blinkfrekvens mellom 100 og 150 pr. minutt. Lykten
må være anbrakt slik at lyset ikke kan virke blendende for
førereren.

Lykten skal være sammenkoplet med kontrolllampe som
skal være anbrakt lett synlig for føreren og som skal lyse
når varsellykten er i funksjon.

- b) Motorvogn som er innrettet eller utstyrt for vegarbeid eller
arbeid i tilknytning til veg skal, når den brukes i strid med
trafikkreglens bestemmelser (jfr. trafikreglene § 2, nr. 5)
eller på en slik måte at det kan medføre særlig fare for andre
vegfarende, varsles med lykt som gir kontinuerlig blinkende
gult lys til alle sider.

Bergingsvogn (vogn som er spesielt innrettet for berging
av skadede kjøretøyer og fast utstyrt med bergingsutstyr
som kran, vinsj m. v.) skal, når den under berging står opp-
stilt på veg på en slik måte at den kan være til særlig fare
for andre vegfarende, varsles med lykt som nevnt i foran-
stående ledd.

Varsellykten skal være av utførelse som er godkjent av

vegdirektøren, som også fastsetter lampestørrelsen. Lyset
fra lykten skal være godt synlig på en avstand av minst
150 m og ha blinkfrekvens mellom 100 og 150 pr. minutt. Lyk-
ten skal være anbrakt på midten av førerhusets tak på en slik
måte at lyset ikke kan virke blendende for føreren.

Lykten skal være sammenkoplet med kontrolllampe som
skal være anbrakt lett synlig for føreren og som skal lyse
når varsellykten er i funksjon.

3. For motorvogn som på horisontal veg ikke kan kjøre med større
fart enn 20 km i timen, fastsetter vegdirektøren nærmere regler
om utstyret av lys.

Om lys for «lett motorkjøretøy», tilhenger og traktor, se
§§ 11, 12 og 13.

4. Motorvogn kan ha:

- a) Tåkelys foran på vognen. Det må være hvitt eller gult.
Lykten skal stå fast, ikke høyere enn lyktene for nærlýset
og ha glass med sterk sidespredning. Lyset må være slik inn-
stilt at det, også når vognen er belastet, ikke blander møtende
trafikk. Lampen må ikke være over 35 watt. Tåkelys må ikke
kunne tennes uten at fjernlys, nærlýs eller parkeringslys
samtidig er tent. Anvendes to tåkelys, ett på hver side av
vognen, behøver ikke annet lys foran å være tent under
kjøring i tåke. Er tåkelysene anbrakt mer enn 40 cm fra
vognens ytterste kant, må dog parkeringslysene samtidig
være tent.

- b) Grøftelys foran på vognen. Det må være hvitt eller gult.
Lykten skal stå fast, ikke høyere enn lyktene for nærlýset.

Det tillates bare en slik lykt. Den bør fortrinnsvis være
anbrakt på venstre side eller på midten av vognen. Lykten
må være innstilt slik at lyset blir rettet nedad og til høyre.
Lampen må ikke være over 35 watt. Grøftelys må ikke kunne
tennes uten at fjernlys, nærlýs eller parkeringslys samtidig
er tent.

Lykt som ikke gir sterk sidespredning av lyset må bare
kunne lyse når fjernlyset er tent, med mindre den er sær-
skilt godkjent av vegdirektøren.

- c) Markeringslys på sidene av vognen eller foran og bak på
vognen når de viser hvitt eller gult fremover og rødt eller
oransje bakover. De må være godt synlige på en avstand av
minst 150 m uten å virke blendende og må ikke kunne tennes
under kjøring.*) I intet tilfelle må den lysende flates ytter-
kant være mer enn 40 cm innenfor vognens ytterste kant.

*) Gjelder for nye motorvogner som registreres etter 1. januar 1964.

Busser, større lastevogner og andre motorvogner av tilsvarende størrelse kan dessuten ha et hvitt eller gult markeringsslys foran på hver side over frontruten. De må ikke virke blendende og må ikke kunne tennes uten at fjernlys, nærllys eller parkeringslys samtidig er tent.

d) Søkelys — som bare skal anvendes under kjøringen når det er nødvendig for å skaffe seg orientering. Det må være hvitt eller gult og koblet slik at det bare kan lyse når fjernlyset samtidig er tent. Det tillates kun ett søkelys. Lampen må ikke være over 15 watt.

e) Ryggelys. Det må være hvitt eller gult og rettet nedad så det ikke blander. Det må bare kunne tennes når gearet står i revers, eller ved hjelp av tidsbryter.

f) Motorvogn som trekker tilhenger eller semitrailer kan føre et lysende varselstegn som må være lett synlig forfra. Varselstegnet skal ha form av en likesidet trekant, gul på mørk bunn og være anbrakt foran på midten av taket på trekkbilens førerhus, med oppadvendt spiss. Lyset fra varselstegnet må være godt synlig i en avstand på minst 100 m uten å virke blendende. Sideleangen av den lysende trekanten må være minst 17,5 cm. Det må fra førerretet kunne føres tilsyn med at lyset er tent. Trekanten skal kunne slås ned i horisontal stilling når det kjøres uten tilhenger.

g) Svakt belyste skilte med firmanavn, reklame o. l. når de vender ut til siden. De må ikke vise grønt, rødt eller blått lys og må være godkjent av den bilsakkyndige.

h) Den bilsakkyndige kan i særlige tilfelle hvor det finnes påkrevet, godkjenne montering av spesielle arbeidslys (f. eks. på brøytebiler).

Det må være hvitt eller gult og koblet slik at det bare kan lyse når fjernlyset, nærllyset, eller parkeringslyset samtidig er tent.

5. Bedømmelse av hvorvidt lysene fra de foran nevnte lykter m. v. belyser vegen eller er synlige i de angitte avstander, skal foretas om natten i klart vær.

6. Alle lykter og utvendige lys skal være utført solid og mest mulig støvtett og vannrett. De skal holdes rene og i orden. Også den øvrige del av lysanlegget skal være forsvarlig utført og holdes i god stand til enhver tid.

7. De forskrifter om avblending m. v. av motorkjøretøyers lys som gis av de myndigheter som luftvernet er underlagt, gjelder uansett det som er fastsatt i denne paragraf.

8. Andre lys — herunder refleksanordninger — enn de som er nevnt foran i denne paragraf er forbudt, med mindre tillatelse er gitt av departementet ved spesielle forskrifter for visse motorvogner.

9. Bestemmelsen i nr. 1 pkt. f) om refleksanordninger settes i kraft fra det tidspunkt departementet fastsetter.*)

For øvrig settes de foranstående bestemmelser i kraft 1. mai 1957 for motorkjøretøyer som registreres første gang her i riket. For andre motorkjøretøyer gjelder følgende:

Bestemmelsene i nr. 1 pkt. h) om retnings-signallys (retningsvisere) trer i kraft 1. juli 1957.

Bestemmelsene i nr. 1 pkt. c) om parkeringslys og i nr. 1 pkt. g) om stoppsignallys trer i kraft 1. januar 1958 med mindre dispensasjon er gitt av Statens bilsakkyndige. Herom gis i tilfelle påtegnning i vognkortet.

§ 6. Motorvogn skal ha:

Ett eller flere signalhorn som gir en tilstrekkelig, men ikke overdrevet kraftig — og heller ikke ubehagelig — lyd av jevn tonehøyde. Lydstyrken fastsettes av vegdirektøren.

Anvendes flere signalhorn, skal de lyde samtidig.

Politivogner og militær-, ambulanse- og sykevogner kan ha andre varselsapparater foruten det nevnte signalhorn.

§ 7. Alle lukkede personbiler (herunder biler med såkalt solskinnstak) med sitteplass for minst 10 passasjerer skal være utstyrt med hensiktsmessig anbrakt brannsløkkingsapparat av type som vegdirektøren har godkjent, og må ha nødutgang etter nærmere bestemmelse av vegdirektøren.

§ 8. Motorvogn skal ha en innretning som sikrer mot at uvedkommende setter vognen i gang.

Som tilfredsstillende i så måte regnes f. eks.: at dørene på en lukket vogn kan låses; at en kan låse skjaltarmen, tenningsbryteren når strømmen er brutt, påslippingskranen på dampdrevne vogner eller strømbryteren på elektrisk drevne vogner.

§ 9.**)

1. Motorvogn skal være innrettet slik at det fra førerplassen er tilstrekkelig utsikt fremover og til sidene.

*) I kraft fra 1. oktober 1961, se r.skriv fra Vegdirektøren av 17. april 1961 (29/61 M). Se også r.skriv av 24. juni 1961 (nr. 52/61 M).

**) Endret 20. desember 1959 og 7. september 1963.

Overgangsbestemmelser: Bestemmelsene i nr. 2, 3 og 5 vedrørende vinduspusser, spill, skjærmer/skvettlapper skal være etterkommet

2. Motorvogn med frontrute skal ha effektiv selvvirkende vinduspuser. Når frontruten er bred nok, skal det være to slike samtidige virkende vinduspuser.

3. Motorvogn skal ha spill av sådan størrelse, i sådant antall og slik plassert at det fra førerplassen er tilstrekkelig utsikt bakover.

På personbil med flere enn 8 passasjerplasser, og på laste- og varebil skal det være et spill på hver side utenfor førerhuset.

På motorsykkel kreves ikke spill.

4. Hvor det finnes påkrevd, kan politiet i samråd med den bilsakkyndige påby signalanordning av type som vegdirektøren har godkjent og som virker automatisk når vognen rygger eller ruller bakover.

5. Motorvogn skal være utstyrt med skjermer og/eller skvettlapper for bakhjulene, slik at tilskvetting av bakenfor kjørende effektivt hindres.*) Kjøretøy som på horisontal veg ikke kan kjøres med større fart enn 30 km i timen, behøver ikke å ha skjermer eller skvettlapper.

6. På motorvogns forparti må ikke være anbrakt radiatorfigurer, panserornamenter, lykteskjermer eller annet som på grunn av form, anbringelsesmåte eller det materiale de er laget av, kan medføre særlig fare i tilfelle sammenstøt eller påkjørsel. Dørhåndtak, hengsler, beslag m. v. på sidene av motorvogn skal være innrettet eller beskyttet slik at de ikke frembyr unødig fare for andre vegfarende. Vegdirektøren kan fastsette utfyllende regler, og avgjør i tvilstilfelle om en gjenstand som nevnt er i strid med forbudet.**)

7. På motorvogn må avstanden fra bakakselsentret til bakkant av lasteplanet ikke overstige 60 % av vognens akselavstand.

Dessuten må:

a) på lastebil med enkelt førerhus midten av lasteplanet ikke ligge bak bakakselsentret uten tillatelse fra vegdirektøren.

b) på kombinert bil (bil med lasteplan eller varerom og mer enn i seterad) lasteplanets eller varerommets lengde være avpas-

innen 1. oktober 1960. Bestemmelsen i nr. 6 om radiatorfigurer m. v. skal være etterkommet innen 1. juni 1960. Bestemmelsen i nr. 7 om at avstanden fra bakakselsentret til bakkant av lasteplanet ikke må overstige 60 % av vognens akselavstand gjøres ikke gjeldende for allerede registrerte motorvogner for så vidt som den skulle medføre pålegg om endringer i lasteplanets størrelse.

*) I r.skriv nr. 88/60 M av 29. september 1960 har Vegdirektøren gitt nærmere retningslinjer om «sprutvinkel» etc.

**) Se r.skriv fra Vegdirektøren av 23. mai 1960 (nr. 41/60 M).

set slik at forakselrykket blir minst 25 % av vognens vekt fullt lastet.

c) på varebil (nyttelast inntil 1 000 kg) midten av varerommet (lasteplanet) ikke ligger mer enn 1/20 av akselavstanden bak bakakselsentret uten tillatelse fra vegdirektøren.

8. Det elektriske anlegg i motorvogn skal være utført og vedlikeholdt slik at den utstrålte elektromagnetiske energi fra anlegget ved normal bruk ikke forstyrrer lydkringkasting- og fjernsynsmottaking eller mottaking av annen radiotjeneste.

Denne bestemmelse gjøres gjeldende for motorvogn som registreres første gang her i riket etter 31. desember 1963. Bestemmelsen kan dog også gjøres gjeldende for motorvogn som er registrert før ovennevnte dato når den virker forstyrrende.

Vegdirektøren fastsetter nærmere bestemmelser om de krav som skal stilles til demping av radiostøy fra det elektriske anlegg i motorvogn og kan godkjenne støydempingsmidler.*)

9. Motorvogn skal være innrettet, utstyrt og vedlikeholdt slik at motoren ikke utvikler røk som kan være til særlig gene eller fare for andre vegfarende. Nærmere regler herom og grenser for tillatt røktutvikling kan fastsettes av vegdirektøren.**)

§ 10. Motorvogn må ikke kjøres eller av eieren (brukeren) tillates kjørt med større last eller med flere personer i vogn eller fører-sete enn kjøretøyet er registrert for. Tilsvarende gjelder for traktor, tilhenger og motorsykkel.

Med laste- eller varebil kan det likevel befordres personer på lasteplan eller i varerom såfremt befordringen kan skje på betryggende og forsvarlig måte. Det er dog forbudt, selv for en enkelt gang, å befordre mer enn 8 personer på lasteplan eller i varerom, med mindre den bilsakkyndige ved påtegning i vognkortet har godkjent befordring av et større antall. Vognens tillatte største belastning må ikke overskrides.

§ 11.

1. For motorsykkler gjelder bestemmelsene i motorvognloven og disse forskrifter så langt de kan anvendes når ikke annet er bestemt.

2. Motorsykkel tillates ikke nyttet med tilhenger.

§ 11 a.

1. Vegdirektøren kan fastsette at merker og modeller av kjøretøyer

*) Se r.skriv fra Vegdirektøren av 9. september 1963 (nr. 43/63 M).

**) Se r.skriv fra Vegdirektøren av 26. august 1964 (nr. 74/64 M) og av 1. oktober 1964 (nr. 79/64 M).

med motor som fra fabrikk ikke har større slagvolum enn 150 kubikksentimeter skal regnes for «lette motorkjøretøyer».*)

2. Lette motorkjøretøyer inndeles i følgende grupper:

- a) lett motorsykkel
  - b) moped
  - c) andre lette motorkjøretøyer.
- Vegdirektøren fastsetter hvilke kjøretøyer som skal henregnes til de nevnte grupper. Under gruppen moped kan bare henregnes kjøretøyer med motor som fra fabrikk ikke har større slagvolum enn 50 kubikksentimeter.

3.**) For lett motorsykkel og for moped gjelder bestemmelsene for motorsykler (jfr. § 11) med følgende unntak:

- a) Føreren må være minst 16 år.
- b) Kjøretøyet kan ikke registreres for mer enn en person uten tillatelse fra vegdirektøren.
- c) Kjennemerke kreves bare bak på kjøretøyet.
- d) For moped gjelder ennvidere følgende unntak:

d) Førerkort kreves ikke.

Dersom politiet finner at en person med hensyn til pålitelighet, edruelighet eller helbredstilstand eller av andre grunner er uskikket til å føre moped, kan det nedlegge forbud mot at han fører slikt kjøretøy.

Person som politiet har tatt førerkortet fra, har ikke rett til å føre moped i inndragningstiden. Den som har vært ilagt straff for beruselse i de siste tre år, må ikke begynne å føre moped.

- e) Lys for kjennemerke kreves ikke.
- f) Fjernlyset må kunne belyse vegen minst 50 meter fremover.
- g) Det kan uten særskilt tillatelse medtas ett barn under 7 år når det er betryggende plassert på særskilt sete og er beskyttet mot hjuleiker og sykkelkjede.

4. For «andre lette motorkjøretøyer» fastsetter vegdirektøren nærmere bestemmelser i forbindelse med godkjenningen.

*) Vegdirektøren godkjenner for tiden ikke sykler med motor over 125 cm³ som «lett motorkjøretøy». For lett motorsykkel må videre maks. motoreffekt ikke overstige 6,6 hk og maks. hastighet ikke overstige 75 km/t. For moped er grensene henholdsvis 50 cm³, 2,5 hk og 50 km/t.

***) Overgangsbestemmelse. Lett motorsykkel og moped som er registrert før 1. januar 1980 kan ha konstant forlys som ikke må virke blendende og som må kunne kaste lys på vegen minst 30 m fremover. Lys for kjennemerke kreves ikke. Baklyset kan være erstattet med et rødt refleksglass.

§ 12.**) *Tilhenger til motorvogn.* Tilhenger til motorvogn kan brukes uten særskilt tillatelse når den med full last ikke veier mer enn 1 000 kg, ikke er bredere enn motorvognen og ikke mer enn 1,90 meter bred.

Annen tilhenger må ikke brukes på offentlig veg eller gate uten skriftlig tillatelse som gis av samme myndigheter og på samme måte som fastsatt i § 1 og innføres på vognkortet.

Tillatelse må bare gis når kjøringen ikke antas å volde særlig ulempe for den øvrige ferdsel.

Tillatelse til å kjøre med tilhenger uten bremse bør i alminnelighet begrenses til å gjelde for tilhenger som med full last ikke veier mer enn 1,25 × motorvognens vekt uten last. Den dispenserende myndighet kan alltid kreve at tilhenger som veier mer enn 3 tonn med full last, skal ha godkjent bremseanordning.

På tilhenger og semitrailer til lastebil eller tilsvarende trekkvogn skal:

- a) bremsesystemet være slik innrettet at bremsen automatisk settes til når forbindelsen med trekkvognens bremsesystem brytes.
  - b) luft-mekanisk eller luft-hydraulisk bremsesystem (trykkluft eller vakuum) ha separat manøver- og materledning (2-leder-system).
  - c) bremsesystem som nevnt under pkt. b) vært utstyrt med hensiktsmessig anbrakt bremskraftreguleringsventil (lastreguleringsventil), som må være slik konstruert at den ikke kan stå i null-stilling når bremseslangene er tilkopleet.
  - d) være minst 2 klosser for stenging av hjulene såfremt tilhenger eller semitrailer ikke har mekanisk parkeringsbrems som virker innbyrdes uavhengig på minst 2 hjul. Klossene skal være utført av materiale med tilstrekkelig styrke og slitebestandighet og være fast forbundet til tilhengeren med kjetting e. l. og være sikret mot å gli ved pigger e. l. på undersiden.
- På lastebil eller tilsvarende trekkvogn for tilhenger eller semitrailer skal:

*) Paragrafens 5., 6. og 7 ledd tilføyet ved endring 26. august 1964. — Ikrafttredelsesbestemmelse:

Bestemmelsene i § 12, 5. og 6. ledd gjøres gjeldende for kjøretøyer som registreres første gang her i riket etter 1. juli 1965. Vegdirektøren kan dog i forbindelse med gjennomføringen av den i 7. ledd nevnte sikring delvis kreve bestemmelsene gjennomført på et tidligere tidspunkt og også for allerede registrerte kjøretøyer.

Bestemmelsen i § 12, 7. ledd skal være etterkommet innen 1. juli 1965 såfremt vegdirektøren ikke har bestemt noe annet i spesielle tilfeller.

- a) trykkluft-mekanisk eller trykkluft-hydraulisk bremsesystem være slik innrettet at bremsene ikke kan svikte hvis det inntrer brudd eller lekkasje i tilhengerens bremselødnings (eksempelvis ved trykksikringsventil som er montert best mulig beskyttet foran bremseslangekoplingen).
- b) luft-mekanisk eller luft-hydraulisk bremsesystem (trykkluft eller vakuum) ha bremseslangekopling som er utstyrt med ventil som automatisk åpner for trekkvognens bremsesystem ved tilkopling og stenger ved frakopling. Håndbetjent stengeventil tillates ikke.
- c) bremseslangekopling for tilhenger være montert mest mulig midt over eller under tilhengerkoplingens fengdeakse.
- d) feilkopling av slangene på de bremsesystemer som er nevnt i pkt. b) enten være umulig eller medføre at tilhengerens brems automatisk settes til.

Forbindelsen mellom lastebil eller tilsvarende trekkvogn og tilhenger som etter fjerde ledd kreves utstyrt med bremses, skal være sikret på en måte som er godkjent av vegdirektøren.

Tilhenger skal ha lys for kjennemerke, baklys og refleksanordninger slik som fastsatt i § 5 nr. 1 pkt. d), e) og f). Refleksanordningene skal være formet som en likesidet trekant med sidelengde minst 15 cm og være av utførelse som vegdirektøren har godkjent. De må være anbrakt på tilhengeren med oppadvendt spiss og for øvrig slik som bestemt i § 5 nr. 1 pkt. f). Statens bilsakkyndige kan i sær- like tilfelle (f. eks. under tømmerkjøring vesentlig på skogsveger) frita tilhenger for å ha lys for kjennemerker og baklys. Herom gis påtegning i vognkortet.

Kjennemerke på tilhenger som blir brukt i landbruket etter traktor som nevnt i § 13, I d skal ha hvite typer på grunn bunn og ellers være av utførelse som fastsatt for motorsykkel (jfr. § 22).*)

For øvrig gjelder reglene i motorvognloven og disse forskrifter så langt de kan anvendes.

Det som er fastsatt om tilhenger i disse forskrifter, gjelder også for tilhengeralede og tilhenger til registrert traktor så langt det kan anvendes.

§ 13. Traktor.

I. For traktor som skal brukes til transport på offentlig veg eller gate gjennom lengre tidsrom gjelder reglene i motorvognloven og disse forskrifter så langt de kan anvendes.

Dog skal følgende særregler gjelde:

- a. Særskilte bremsanordninger og lysanordninger kan godkjennes av Vegdirektøren.

- b. Førerkort for traktor (jfr. § 36 pkt. 7) kan erverves når søkeren har fylt 16 år.
- c. Overgangsbestemmelse.

Traktor som er innført her til riket etter 1. juli 1953 skal når den registreres ha forskriftmessig fjernlys, nærlys, baklys og nummerskiltlys, jfr. § 5. Traktor som er innført her til riket før den 1. juli 1953 og som ikke kan kjøre med større fart enn 30 km pr. time, kan ha konstant forlys som ikke må virke blendende og som må kunne kaste lys på vegen så føreren kan se minst 25 m fremover.

- d.*) Kjennemerke på traktor som for mesteparten blir nyttet i landbruket skal ha hvite typer på grunn bunn og ellers være av utførelse som fastsatt for motorsykkel (jfr. § 22).

I tilfelle av tvist om forståelsen av uttrykket «lengre tidsrom» avgjør Vegdirektøren spørsmålet.

II. Lovens § 2 annet ledd kommer til anvendelse på traktor som brukes på offentlig veg.

B. Til kapitel II i loven.

Melding, undersøkelse og registrering av motorvogn.

Prøvenummer.

Melding av motorvogn.

§ 14. Den melding som er påbudt i lovens § 8, skal skrives på et av Arbeidsdepartementet fastsatt skjema som fåes hos politiet.

Forandringer i de opplysninger som er gitt om en registrert vogn, f. eks. når den er ombygd eller har skiftet gummidimensjon, skal straks meldes til registreringmyndigheten som sender meldingen videre til vegdirektøren.

§ 15.**)

1. Motorvogn skal i alminnelighet registreres for den totalvekt, de akselbelastninger og det antall personer som vegdirektøren fastsetter. Er totalvekt eller antall personer ikke fastsatt, bestemmes dette av den bilsakkyndige etter retningslinjer gitt av vegdirektøren eller etter bestemmelser gitt i nr. 3 i denne paragraf.

*) Bestemmelsen i dette avsnitt — tilføyet ved endring 20. desember 1959 — skal være etterkommet innen 1. oktober 1960.

**) Endret 20. desember 1959. Overgangsbestemmelse: Endringen i nr. 3 gjøres ikke gjeldende for allerede registrerte motorvogner for så vidt som den skulle medføre endringer i det antall personer vognen er registrert for.

2. Vegdirektøren fastsetter lufttrykket og største tillatte belastning for luftgummiringer.

3. Ved registrering skal alltid innføres i vognkortet det antall personer som kan tillates i førerstedet.

Førerstedet skal være således anbrakt og dimensjonert at føreren kan innta en utvungen og for betjening av alle kontrollapparater hensiktsmessig stilling. Førerstedet må dessuten gi rimelig plass for den eller de passasjerer det søkes godkjent for.

Tre personer kan tillates i førerstedet når dessuten:

a) på lastebel avstanden fra senter av rattet til den lengst bortliggende sidevegg er minst 120 cm. Dersom girstang eller håndbremsstang ikke rager opp fra gulvet i førerrommet, kan denne avstand reduseres til 110 cm. Avstanden fra ratt-senter til nærmeste sidevegg må i begge tilfelle ikke være mindre enn 35 cm. Målene tas 10 cm foran førerstedets rygg på det sted mellom setehøyde og skulderhøyde som gir den minste avstand.

b) på personbil og varebil bredden av førerrommet er minst 136 cm og girstang eller håndbremsstang ikke rager opp fra gulvet i førerrommet. Målet tas som angitt foran under a).

4. I tillegg til det antall personer en motorvogn er registrert for kan det på baksetet i personbil medtas ett barn under 15 år såfremt plassen tillater det.*

Undersøkelse av motorvogn.

§ 16. Undersøkelse for registrering skjer til tid og sted som den bilsakkyndige bestemmer.

Eier eller bruker av motorvogn plikter å rette seg etter de pålegg som politiet eller den bilsakkyndige gir om fremstilling av vognen til ny kontroll.

§ 17. Foreligger det ved meldingen tilfredsstillende attest fra bilsakkyndig i politiets eget eller i annet distrikt, kan vognen registreres uten ny undersøkelse såfremt det ikke finnes særlig grunn til å forlange sånn.

Politiet skal straks melde slik registrering til den bilsakkyndige og til Vegdirektøren.

*) Om transport av barn i drosjer og i småbussar se r.skriv fra Vegdirektøren av 21. oktober 1958 (nr. 68/58 M). Om befordring av barn i buss, se r.skriv av 5. oktober 1959 (nr. 83/59 M). Se også r.skriv av 7. januar 1963 (nr. 4/63 M).

§ 18. Ved undersøkelse etter lovens §§ 9 og 10 skal bedømmes om det er iaktatt som er fastsatt om vognkonstruksjon og utstyr i kapitel I i loven og i de forskrifter som er gitt med hjemmel der.

Den sakkyndige skal så vidt mulig overbevise seg om at de opplysninger som er gitt i meldingen, er riktige. Til denne kontroll brukes de oppgaver som foreligger fra fabrikkens eller eventuelt i pålitelige håndbøker.

Vekt- og hjultrykkoppgaver kontrollerer den sakkyndige ved etterveiling hvis dette anses nødvendig. Veieseddler plikter vogneieren i tilfelle å skaffe.

Deretter prøvekjøres vognen. Den skal om det forlanges, være fullt lastet.

§ 19. Finner den sakkyndige at vognen tilfredsstillende lovens bestemmelser og de gitte forskrifter, bevitnes dette i en attest som skrives på fastsatt skjema og sendes til politiet sammen med mulige andre opplysninger. Den bilsakkyndige underretter i tilfelle samtidig eieren om størrelsen av eventuelle avgifter og hvor de skal betales.

Vegdirektøren kan godkjenne visse merker og modeller av nye motorkjøretøyer (typegodkjenning). Når slik godkjenning er gitt, er det ikke nødvendig at politiet krever vognen fremvist for den bilsakkyndige når den blir registrert første gang.

§ 20.*) *Registrering av motorvogn.* Registreringsmyndigheten påser at det er sluttet trygdeavtale i henhold til bilansvarslova § 15 og gjør tilsvarende notat på registerkortet. Dersom vognen er fritatt for trygd, gjøres notat på kortet om dette. Eieren og trygdlaget gis melding om det kjennemerke som er tildelt vognen.

Med skiltene påsatt fremstilles vognen for den bilsakkyndige, som foretar undersøkelse som nevnt i lovens § 9. Når det foreligger tilfredsstillende attest fra den bilsakkyndige samt bevis for at fastsatte avgifter er betalt, registreres vognen og kjøretiltølse (vognkort) utferdiggis. Politiet kan i samråd med den bilsakkyndige fravike denne fremgangsmåte når særlige grunner gjør det ønskelig.

Registrering må ikke finne sted før eventuell tillatelse etter §§ 1, 2, 12 eller 13 er gitt. Tillatelsen skal påføres vognkortet. Politiet kan dog etter avtale med overingeniøren for vegvesenet registrere vognen foreløpig under det forbehold at tillatelse blir innhentet snarest mulig, jfr. § 1, 3. ledd.

Om lett motorkjøretøy se § 11 a.

§ 21.**) Kjennemerkene skal bestå av bokstav og nummer slik at fylkene betegnes med følgende bokstaver:

*) Endret 15. april 1961.

***) Endret 20. desember 1959.

Oslo by	A 1— 99 999 og 100 000—299 999 uten bokstav.
Østfold	B
Akershus	C
Hedmark	D
Opland	E
Buskerud	F
Vestfold	Z
Telemark	H
Aust-Agder	I
Vest-Agder	K
Rogaland	L
Bergen by	O
Hordaland	R
Sogn og Fjordane	S
Møre og Romsdal	T
Sør-Trøndelag	U
Nord-Trøndelag	V
Nordland	W
Troms	X
Finnmark	Y

Om kjenningsbokstaven Q, se § 53.

I fylker med flere politidistrikter bestemmer vegdirektøren hvilke nummerserier skal brukes i hvert distrikt.

På motorvogn som med tillatelse i henhold til samferdselslovens § 5 brukes i rutetrafikk skal kjennemerkene foran og bak på vognen forsynes med betegnelsen: Rutevogn.

På motorvogn som med bevilling i henhold til samferdselslovens § 7 brukes til ervervsmessig personbefordring uten rute, skal kjennemerkene foran og bak på vognen forsynes med betegnelsen: Drosje.

På motorvogn som med bevilling i henhold til samferdselslovens § 7 brukes til ervervsmessig godsbefordring uten rute, skal kjennemerkene foran og bak på vognen være forsynt med betegnelsen: Leievogn.

På motorvogn som med bevilling i henhold til samferdselslovens § 7 brukes til ervervsmessig turkjøring uten rute, skal kjennemerkene foran og bak på vognen være forsynt med betegnelsen: Turvogn. Vogner som bare feilighetsvis brukes til turkjøring skal dog gis betegnelsen som svarer til deres ordinære kjøring i henhold til foranstående punkter.

På motorvogn som med bevilling i henhold til samferdselslovens § 7 brukes av hotell til befordring av egne gjester, skal kjennemerkene foran og bak på vognen være forsynt med betegnelsen: Hotellvogn.

Politiet i det distrikt hvor vognen er registrert, kan fritta vogn-eieren for å ha de påskrifter på kjennemerkene som nevnt ovenfor når særlige grunner taler for det.

Betegnelsen: Rutevogn, Drosje, Leievogn, Turvogn eller Hotellvogn anbringes på kjennemerket under bokstaven og tallet. Det skal anvendes vertikal «jernskrift» med 45 mm høye bokstaver, 10 mm strektykkelse og av samme utførelse som påskriften på kjennemerket for øvrig. Minste høyde av vedkommende skilt blir 180 mm. Det må ikke uten særskilt tillatelse fra politiet treffes noen anordning ved skiltet, hvorved de betegnelser som er nevnt foran leilighetsvis fjernes eller skjules.

Motorvogn som utelukkende*) nyttes på anlegg, flyplass, fabrikkområde eller annet område utenfor offentlig veg kan ha kjennemerker med lysegule typer på svart bunn. Motorvogn som på grunn av bredde eller akseltrykk ikke tillates brukt på offentlig veg skal ha slike kjennemerker.

Motorvogn kan være utstyrt med nasjonalitetsmerke av utførelse som angitt i § 22 nest siste ledd. Ved utpassering av riket skal motorvogn være utstyrt med slikt merke.

Motorvogn som tilhører offisielt anmeldt medlem av Corps diplomatique her, kan dessuten være merket med bokstavene CD.

§ 22. Motorvogn skal ha kjennemerke. Kjennemerke skal være festet foran og bak på vognen. Det skal være rektangulært, utført av minst 2,5 mm tykke — for motorsykkel av minst 2,0 mm tykke — aluminiumsplater og ha svarte typer i vertikal jernskrift på hvit bunn (se figurene nedenfor). Vegdirektøren fastsetter nærmere krav til platenes kvalitet, overflatebehandling m. v. og hva som skal betraktes som hvit bunn. Typene skal være preget i platen slik at typenes høyde over platen plan ikke overstiger 1,5 mm. Platen skal for øvrig være plan uten ramme eller liknende og ha avrundede hjørner. Fabrikantens navn eller fabrikkmerke skal være tydelig men diskret preget inn på platen. Hodet på festeskruer for kjennemerke må være utført av rustfritt materiale eller være rustbeskyttet og må ikke være anbrakt på en slik måte at typenes tydelighet blir forringet.

*) Kryssing av offentlig veg dog tillatt, se r.skriv fra Vegdirektøren av 8. april 1964 (nr. 42/64 M).

B-18765

C-4032

Typene gis følgende størrelse i mm:

For automobiler:	
høyde	90
minste bredde	45
(unntatt I og ett-tall)	
strekykkelse	15
minste innbyrdes avstand	10
minste avstand til skiltets kant	15
For motorsykler:	
(med eller uten sidevogn)	
høyde	60
minste bredde	30
(unntatt I og ett-tall)	
strekykkelse	10
minste innbyrdes avstand	5
minste avstand til skiltets kant	10

Dersom typene er opphøyet, må de ikke være høyere enn 1,5 mm. Kjenningbokstav settes foran nummeret med en strek mellom bokstaven og nummeret i halv høyde. På kjennemerke for motorvogn skal streken være 15 mm tykk og 20 mm lang, og på kjennemerke for motorsykel 10 mm tykk og 15 mm lang. På kjennemerke hvor nummeret består av flere enn fire sifre kan bokstaven og nummeret være anbrakt i to linjer over hverandre med bokstaven og to av sifrene i øverste linje og de øvrige sifre i nedre linje. Avstanden mellom linjene skal være minst 15 mm på kjennemerke for motorvogn og 10 mm på kjennemerke for motorsykel. På kjenne-

merke for motorsykel kan bokstaven stå alene i øverste linje midt over nummeret når nummeret består av fire eller færre sifre. På kjennemerke uten kjenningbokstav skal nummeret deles opp i tre grupper med to sifre i hver. Tallgruppene skal være adskilt med en 15 mm tykk og 15 mm lang strek i halv høyde. På kjennemerke for motorsykel skal streken være 10 mm tykk og 10 mm lang. Den første tallgruppe kan settes midt over de to andre. Avstanden mellom tallrekkene skal være minst 15 mm.

Kjennemerkenes minste høyde i mm er:

For motorvogner:	
når bokstav og/eller nummer står på en linje	120
når bokstav og/eller nummer står på to linjer	225
For motorsykler:	
når bokstav og/eller nummer står på en linje	80
når bokstav og/eller nummer står på to linjer	150

Vegdirektøren kan godkjenne kjennemerker av annen størrelse og annet utseende enn foran nevnt.

Nasjonalitetsmerket må være utført som eget skilt og må ikke være kombinert med skilt for nasjonalitetsflagg eller annet, eller satt inntil kjennemerke eller annet skilt. Det skal bestå av den latinske bokstaven N, malt med sort på hvit grunn av elliptisk form. Bokstaven skal ha en høyde på minst 80 mm og en strekykkelse på minst 10 mm. Ellipsen skal være minst 175 mm bred og 115 mm høy. Nasjonalitetsmerket skal være anbrakt i vertikal stilling vinkelrett på kjøretøyet, skal være langdeakse med den lengste akse horisontal. Hvis nasjonalitetsmerket er festet til eller malt på selve kjøretøyet, skal det gjøres på en vertikal eller nesten vertikal flate bak på kjøretøyet.

Om lett motorkjøretøy se § 11 a.

§ 23. Skiltene skal anbringes på iøynefallende sted og så høyt som kjøretøyet konstruksjon med rimelighet tillater, slik at de minst mulig skvettes til av søle m. v.

De bilsakkyndige kan om nødvendig kreve at det skal anbringes beskyttelsesskjerm som så vidt mulig hindrer skvett på skiltene og baklykten.

Kjennemerkenes skal anbringes vertikalt, og vinkelrett på kjøretøyet langdeakse. Kjennemerke foran på motorsykel kan dog anbringes i sykkelens lengderetning når den bilsakkyndige finner dette nødvendig av hensyn til sykkelens konstruksjon. Kjenningbokstaven og/eller nummeret skal da stå på en linje på begge sider av kjennemerket eller bare på den ene siden dersom det anbringes et kjennemerke på hver side av sykkelens.

§ 24. Skiltene må ikke kunne klappes om og må aldri dekkes og må ikke fjernes med mindre de innleveres til registreringsmyndig-

heten. De må ikke stå under bagasjebæreren eller slik at bagasjebærer, støtfanger eller lignende skjuler dem. Står bakskiltet ved siden av koffert eller lignende, så det ikke kan leses fra et punkt som ligger i forlengelseslinjen av bilens motsatte side og 5 meter bakenfor skilteplan, må det være to bakskilt. På varevogn med lukket varerom skal bakskiltet stå over bakdøren eller på et tilsvarende sted. Dersom motorsveiven skjuler forskiltet, må den under fart henges opp i en stropp. Skilter og baklykt skal til enhver tid være i slik stand at kjennemerket lett kan leses.

§ 25. Dersom et kjennemerke må fornyes, meldes dette til vedkommende politimyndighet som lar det nye skilt besiktigte. Det kaserte innleveres samtidig.

Kjennemerker som inndras etter motorvognlovens §§ 10 og 23 eller samferdselslovens § 11 eller som innleveres fordi vognen ikke skal brukes en tid framover, skal politiet på forlangende oppbevare og levere tilbake når vognen på nytt tas i bruk. Ved utløpet av kalenderåret etter det hvori skiltene er levert inn, kan politiet tilintetgjøre dem.

Går motorvogn over til annen eier i samme politidistrikt skal kjennemerkene følge vognen. Kjennemerker som er blitt ledige på grunn av at vognen er hugget opp, solgt til annet distrikt m. v. må ikke tildeles annen vogn i det løpende budsjettår. Politiet kan gjøre unntak fra bestemmelsen i dette ledd for motorvogner som har bevilling i henhold til samferdselsloven og for andre vogner når særlige hensyn taler for det.

Når motorvogn skal slettes på vedkommende eier i registeret skal kjennemerkene straks innleveres til politiet. Dette gjelder dog ikke dersom vognen samtidig overføres til ny eier i samme politidistrikt eller kjennemerkene med politiets samtykke skal brukes av eieren på annen vogn. Innleverte kjennemerker skal på forlangende oppbevares av politiet. Etter seks måneder kan politiet tilintetgjøre dem.

Politiet kan forlange nye skilter, hvis de gamle ikke lenger er i tilfredsstillende og forskriftsmessig stand eller ikke passer inn i nummersystemet.

Reglene i denne paragraf kan politiet fravike med departementets samtykke i særlige tilfelle.

Prøvenummer.

§ 26. Politiet kan tildele årsprøvenummer eller låne ut prøvenummer for kort tid til bruk under flytning, prøving, demonstrasjon eller registrering av motorvogn. Det er forbudt å kjøre med prøvenummer

på motorvogn som ikke er i forskriftsmessig stand og i overensstemmelse med gjeldende regler bl. a. med hensyn til bredde, vekt og hjulringer.

Før prøvenummer for kort tid blir lånt ut, kan politiet forlange at det deponeres et passende beløp til sikkerhet for riktig betaling av avgiften og for eventuell selvsassurans, og videre at vognen skal være godkjent av den sakkynndige og at bevitnelse for dette skal medbringes og vises fram.

Prøvenummer skal til enhver tid ha politiplombe.

Militære motorvogner som ikke er registrert kan forflyttes i kolonne under ett felles prøvenummer som skal gjelde for hver motorvogn i kolonnen. Første og siste vogn i kolonnen forsynes med kjennemerke og flagg. For så vidt de militære motorvogner holdes ansvarstforsikret, skal hver enkelt motorvogn i kolonnen være omfattet av slik forsikring.

§ 27. For prøvenummer skal det deponeres garanti etter reglene i motorvognlovens § 11.

§ 28. Årsprøvenummer må bare benyttes i nærvær av innehaveren eller en av hans funksjonærer. Denne bestemmelse gjelder ikke for transport av solgt motorvogn til registreringsstedet.

§ 29. Prøvenummer skal ha hvite typer på rød bunn. For øvrig gjelder med hensyn til typer, størrelse og anbringelse reglene for alminnelig kjennemerke.

§ 30. Prøvenummer skal innen utgangen av august måned hvert år vises fram for politiet eller etter dets bestemmelse for den sakkynndige eller lensmannen. Samtidig skal vises fram kvittering for at vegavgift (og kontrollavgift) for året er betalt.

§ 31. Politiet kan inndra prøvenummer etter utløpet av hvert år og for øvrig når som helst for kortere eller lengre tid i tilfelle av misbruk, f. eks. ved at det anvendes under kjøring med vogn som ikke er forskriftsmessig.

§ 32. Etter hvert som årsprøvenummer utdeles eller inndras, sendes meddelelse til vegdirektøren og den bilsakkynndige.

Når prøvenummer meldes tapt, tildeler politiet vedkommende nytt prøvenummer. Den avgift som måtte være betalt for det gamle prøvenummer, gjelder også for det nye. Det tapte nummer skal stå åpent i registret i et tidsrom av 6 år.

§ 33. Den som får tildelt eller lånt ut prøvenummer, bærer alle utgifter ved tildeling eller utlån, merking, kontroll m. m.

tøy gjelder også vanlig motorsykkel som tilsvarende kjøretøy. For øvelseskjøring med traktor gjelder også motorvogn med forbrenningsmotor som tilsvarende kjøretøy. Dette gjelder hvor særlige regler etter motorvognlovens § 15, 9. ledd, ikke er fastsatt.

Ved kjøring til førerkort skal den bilsakkyndige ta plass ved siden av føreren. Under sådan kjøring anses den som kjører vognen som fører.

Under øvelseskjøring og under kjøring til førerkort må ledsageren eller den bilsakkyndige ha anledning til å bruke en av vognens bremses uten vanskelighet og ha tilstrekkelig utsikt bakover.

For motorsykler og traktorer ordnes prøven på beste måte etter kjøretøyets art.

Øvelseskjøring med lett motorkjøretøy eller med traktor er tillatt for person over 16 år.

Under øvelseskjøring med motorsykkel, med lett motorkjøretøy eller med traktor på offentlig veg (plass) må ledsageren i et hvert fall være til stede. Øvelseskjøring må foregå slik at ledsageren alltid kan se eleven.

§ 41. Har en søker ikke bestått prøven, kan han først avlegge ny prøve etter en tidsfrist som den bilsakkyndige fastsetter.

Den nye prøve må foretas av den samme sakkyndige som foretok den første prøve. Herfra kan unntakelse gjøres i særlige tilfelle, f. eks. når søkeren har flyttet til et nytt politidistrikt eller når det er flere sakkyndige i samme distrikt.

§ 42. Er prøven bestått, utsteder politiet førerkort som skal inneholde:

- a. Kortets nummer.
  - b. Førerens navn, fødselsdag, fødested og bopel.
  - c. Førerens fotografi som stemples av politiet og forsynes med kortets nummer.
- Førerkort — også for offentlig personbefordring — utstedes bare for den klasse som prøven er avlagt for.

Førerkortet kan i særlige tilfelle begrenses til f. eks. bare å gjelde:

1. For kjøring med bestemte vogn hvis fabrikat og understellnummer angis.
2. For kjøring med vogn som har nærmere angitt særskilt utstyr.
3. Når føreren bruker briller av en bestemt styrke.
4. For et bestemt tidsrom kortere enn det som er vanlig for førerkort og med forbehold om ny legeundersøkelse før det i tilfelle fornyes.

Om begrensningen gis førerkortet påtegning. Slike begrensede førerkort skal ha annen farge enn alminnelige førerkort.

§ 43. Den som ønsker sitt førerkort fornyet når det er utløpet (5 år), må sende skriftlig søknad til den politimester som skal fornye kortet. Dette er i alminnelighet politimesteren på hjemstedet, men førerkort kan også fornyes av annen politimester når denne finner at det vil være forbundet med uforholdsmessig ulempe å fornye kortet på hjemstedet. Dersom førerkort søkes fornyet utenfor hjemstedet, må det legges fram vitnesbyrd fra politiet på hjemstedet om at søkeren er pålitelig og edruelig og at politiet for sin del ikke finner ham uskikket til fører. Dersom politiet krever det, skal det også legges fram ny legeattest for syn, hørsel og helse og nytt fotografi. Ny legeattest skal alltid framlegges når søkeren er over 50 år eller skal bruke briller under kjøring, jfr. § 42 punkt 3, foran. Den bilsakkyndige avgjør på grunnlag av de framlagte vitnesbyrd om det skal avlegges ny prøve eller om førerkortet kan fornyes uten slik prøve.

Til fornyelse av den bilsakkyndiges eget førerkort kreves ikke ny prøve og heller ikke vitnesbyrd om at han har holdt sin kjøreferdighet ved like så lenge vedkommende innehar stillingen som bilsakkyndig.

§ 44.*) Førerkort må fornyes senest 1 år etter at det er utløpet. Blir det fornyet i de siste 6 uker av de 5 år det gjelder for, skal den nye 5-års periode regnes fra utløpet av den gamle. Fornyes det tidligere, skal den nye 5-års periode regnes fra den dag fornyelsen fant sted. Det samme gjelder hvis førerkortet blir fornyet i respittåret.

Blir førerkort utvidet til offentlig personbefordring regnes det opprinnelige førerkort samtidig fornyet for vedkommende klasse.

Er førerkort utvidet til ny klasse, gjelder det i den nye klasse i 5 år fra utvidelsen og kan fornyes der i det derpå følgende år, selv om dets gyldighet er utløpet i den opprinnelige klasse.

Etter bestemmelse av den bilsakkyndige gis førerkort som utstedes i 1962 og senere, gyldighet for inntil 6 måneder ut over 5 år.

Førerkort som er gitt for 5 år og løper ut i månedene mai, juni, juli og august i årene 1962—1966, skal vanligvis ikke fornyes i disse måneder, men gjelder i 6 måneder etter utløpet av 5-års perioden.

*) Endret 10. mai 1962.

D. Til kapitel IV i loven.

Kjøring med motorvogn.

§ 45. Tillatelse etter lovens § 19, siste ledd, til for enkelt gang å kjøre motorvogn på veger hvor slik kjøring ellers ikke er lovlig, må ikke gis dersom søkeren er nektet tillatelse av høyere myndighet. Som høyere myndighet i forhold til lensmann og tilsynsman anses overingenøren for vegvesenet og i forhold til dem alle, fylkesmannen.

Utgifter til tjenstlig melding som anses nødvendig ved tillatelse etter lovens § 19, siste ledd, bæres av den som får tillatelsen.

Om forbud mot å kjøre med større akseltrykk enn tillatt og mot å overbelaste vognen, se § 1, første ledd og § 10.

E. Til kapitel V i loven.

Avgifter av motorvogn som hører hjemme i riket.

(Herom henvises til de årlige avgiftsvedtak og de regler som Arbeidsdepartementet**) har gitt for innkreving m. v.)

F. Til kapitel VI i loven.

Motorvogn som hører hjemme i utlandet.

§ 46. Ved den melding til tolloppsynet som er påbudt i lovens § 27, skal foruten de i lovens § 27 b nevnte vitnesbyrd legges fram:

a. Oppgave over vognens bredde og dens vekt i fullt lastet stand. Er vekten over 2,5 tonn, oppgis også største akseltrykk (heifra unntatt personbiler med inntil 8 sitteplasser). Er bredden eller akseltrykket større enn fastsatt i § 1, første og annet ledd, i disse forskrifter, må en skaffe særskilt tillatelse etter samme paragraf.

b. Norsk, utenlandsk eller internasjonalt førerkort for den eller de personer som oppgis å skulle føre vognen.

§ 47. Opphevet 15. april 1961 (se nå § 1 i forskrifter til Bilansvarslova).

§ 48. Opphevet 20. desember 1959.

§ 49. Såfremt vognen ikke har tilfredsstillende kjennemerker, tildeles den kjennemerker i samsvar med lovens § 9 og disse forskrifters §§ 20—25. Har vognen ikke nasjonalitetsmerke og kan dens kjennemerker forveksles med våre, må den få norske kjennemerker.

Norske kjennemerker anbringes i tilfelle så vidt mulig utenpå vognens egne kjennemerker. Kjennemerkene betales av den som fører vognen inn.

**) Nå Samferdselsdepartementet eller Avgiftsdirektoratet.

§ 50. Uten særskilt gebyr skal det i tilfelle gis skriftlig kjøretillatelse eller legitimasjonskort. Tillatelsen eller kortet må alltid medføres under kjøringen, og skal på forlangende fremvises for de kontrollerende myndigheter.

§ 51. Når utenlandsk vogn passerer ut av riket, innleveres kjøretillatelsen eller legitimasjonskortet og eventuelt utleverte nummerskilter til tollvesenet (grensetollstasjoner, sjøtollsteder) eller hvis vognen utføres på jernbane, til stasjonsmesteren på innleveringsstasjonen. Hvis ikke all avgift er betalt, henvises den som skal utføre vognen til politiet, og vognen blir ikke utespedit før avgiften er betalt.

G. Utstedelse av internasjonalt vognkort og førerkort.

§ 52. Kongelig norsk automobilklub og Norges automobilforbund har inntil videre rett til å utstede internasjonalt vognkort og førerkort for kjøring med motorvogn i de fremmede land som til en hver tid er tilsatt den internasjonale overenskomst om ferdsel med motorvogn.

Vognkortet og førerkortet må for å være gyldige forsynes med behørig påtegning av norsk politimyndighet.

§ 53. Internasjonalt vognkort kan utstedes når motorvognen tilfredsstiller de krav som er oppstilt i den internasjonale overenskomst, og det legges fram gyldig vognkort (for utenlandske vogner se nedenfor) samt bevis for at eventuelle vegavgifter m. v. er betalt.

Hører vognen hjemme i utlandet, må den først få norsk nasjonalitetsmerke og norske kjennemerker. Slike kjennemerker med kjenningsbokstaven Q kan tildeles av politiet i Oslo, Larvik, Kristiansand S., Stavanger, Bergen og Trondheim. Vegdirektøren bestemmer hvilke nummerserier hvert av disse politikamre skal bruke.

Om utførelse og anbringelse av kjennemerkene gjelder de alminnelige regler i disse forskrifter.

Angående undersøkelse av vognen henvises til motorvognlovens § 27 b.

De som utsteder internasjonalt vognkort for motorvogn som hører hjemme i utlandet, må sørge for at kjennemerker og nasjonalitetsmerke leveres tilbake snarest etter utløpet av gyldighetsfristen for vognkortet.

Internasjonalt førerkort kan utstedes når føreren har gyldig førerkort overensstemmende med motorvognlovens § 15, jfr. forskriftenes § 34.

Likeledes kan internasjonalt førerkort utstedes til personer som etter motorvognlovens § 27 f, jfr. § 15, kan få tillatelse til å

føre motorvogn som hører hjemme i utlandet. Hvis førerkort ikke kreves i vedkommende hjemland, må det i stedet legges fram bevit-
 neise for at søkeren er over 18 år og har rett til å føre motorvogn
 i hjemlandet. Er det tvil om søkeren har fornøden kjøreferdighet,
 kan prøve forlanges avlagt for den bilsakkyndige.

§ 54. Til å dekke omkostningene ved utstedelse av internasio-
 nalt vognkort og førerkort kan beregnes en godtgjørelse stor kr. 7,50
 for hvert kort for norske og kr. 10 for andre motorvogner og førere.
 Nasjonalitetsmerke og eventuelle kjennemerker bekoster vognens
 eier.

H. Til kapitel VIII i loven.

Forskjellige bestemmelser.

§ 55. Opphevet 20. desember 1959.

§ 56. For førerprøve og førerkort betales:

- a. Prøving til førerkort for motorvogn, til førerkort for motorvogn
 i ny klasse eller til offentlig personbefordring med motorvogn
 og prøving til utvidelse av førerkort for motorsykkel til også
 å gjelde motorvogn kr. 25,00.
- b. Prøving til førerkort for motorsykkel med eller uten sidevogn og
 til utvidelse av sånt førerkort til å gjelde offentlig personbefor-
 dring med motorsykkel, til utvidelse av førerkort for motor-
 vogn til også å gjelde motorsykkel, til førerkort for lett motor-
 kjøretøy og til førerkort for traktor kr. 20,00.
- c. Førryelse av førerkort for 5 år med eller uten ny prøve kr. 10,00.
 Førerkort som bare tillates fornyet for et kortere tidsrom enn
 5 år med eller uten ny prøve kr. 5,00.

De avgifter som er nevnt i denne paragraf betales til politiet
 eller den som får fullmakt av politiet før prøve foretas. Bestås ikke
 prøven, betales samme avgift for ny prøve. Erlagt gebyr betales
 ikke tilbake om prøve ikke avholdes.

For duplikat av førerkort og vognkort betales til politiet kr. 10,00.

§ 56 a. Når departementet i henhold til § 35 a i motorvognloven
 har truffet bestemmelse om at visse gjøremål som er tillagt politiet
 skal overføres til den bilsakkyndige, skal den myndighet og de gjøre-
 mål som i disse forskrifter er tillagt politiet på tilsvarende måte anses
 overført til den bilsakkyndige.

1. Unntaksbestemmelse.

§ 57. Vegdirektøren kan i særlige tilfelle gjøre unntak fra de
 foranstående bestemmelser.